

Justitiedepartementet

Gunilla Bruun, Ju 2006:M

08-405 3085

Uppdrag att analysera Integrationsverkets verksamhet

Sammanfattning

Integrationspolitiken är sektorsövergripande och genomförs till stor del inom andra politikområden. Från och med 1 juli 2007 finns ingen myndighet med ett sammanhållet ansvar och uppdrag att samordna och driva integrationsfrågor. I budgetpropositionen ger regeringen uttryck för att integrationspolitiken hittills inte har lett till önskvärda resultat och att man har för avsikt att återkomma med förslag kring framtida inriktning för politiken och åtgärder för integration. Politikens huvudlinjer skall vara arbete och möjligheter till egenförsörjning, att motverka diskriminering och förbättrad introduktion för nyanlända.

Uppdraget att analysera Integrationsverkets verksamhet inför dess avveckling innefattar bland annat att pröva det statliga åtagandet och baserat på en sådan prövning ge förslag på vilka verksamheter som bör föras över till någon annan myndighet, vilka verksamheter som bör föras över till annan huvudman och vilka verksamheter som bör avvecklas.

Utredarens konkreta förslag till respektive frågeställning redovisas i kapitel 4.2-4.5.

Analysen har genomförts utifrån de förutsättningar som nu råder.

Utgångspunkten har varit att verksamhet som följer av lag eller förordning måste fungera på ett tillfredsställande sätt även efter det att Integrationsverket har lagts ned. Det kan därmed finnas skäl att åter pröva både det statliga åtagandet och förslag till ansvarsfördelning mellan statliga myndigheter, när regeringen haft möjlighet att återkomma med långsiktiga förslag till inriktning och åtgärder som också berör dagens lagstyrda verksamhet.

För att understryka att genomförandet av integrationspolitiken skall vara en integrerad del av berörda myndigheters verksamhet, är det utredarens bedömning att regeringen omgående behöver tydliggöra ansvar och uppdrag för de myndigheter som har en central roll i genomförandet av politiken.

Avvecklingen av Integrationsverket innebär även förändrade förutsättningar för regeringens styrning av integrationspolitiken som en tvärsektoriell fråga, främst vad avser generell uppföljning, utvärdering och kunskapsuppbyggnad samt främjande insatser. I analysen föreslås dessa verksamheter avvecklas i sin nuvarande form, eftersom det sammanhållande ansvaret inte kan föras över till en enskild myndighet på ett naturligt sätt.

Uppdraget att följa upp, utvärdera och främja arbete med integration ligger även hos andra aktörer inom olika sektorer och på olika nivåer i samhället. Dessa kommer få en större roll inom området. Utredaren ger förslag på hur statliga myndigheters ansvar bör tydliggöras för att stärka det myndighetsvisa, sektorsvisa och regionala arbetet. Utredaren pekar även på regeringens förändrade roll för generell uppföljning, analys och kunskapsuppbyggnad.

1 Utredarens uppdrag och arbete

I detta kapitel redovisas uppdragets innehåll och på vilket sätt uppdraget har genomförts.

1.1 Generellt om uppdraget

Regeringen aviserar i budgetpropositionen för 2007 flera åtgärder för att effektivisera den statliga administrationen, bl.a. avser regeringen att föreslå sammanläggningar av flera myndigheter för att arbetet skall bedrivas effektivare och kraftfullare. Som ett led i denna process föreslår regeringen att Integrationsverket avvecklas per den 1 juli 2007. En närmare analys av Integrationsverkets verksamhet skall, under förutsättning av riksdagens beslut, göras för att regeringen skall få ett beredningsunderlag för att senare kunna återkomma till riksdagen med anslagskonsekvenser och andra konsekvenser till följd av avvecklingen (Uppdragsbeskrivning se bilaga 1).

De bedömningar, slutsatser och förslag som redovisas är utredarens egna och innebär inte att Justitiedepartementet eller regeringen tagit ställning i de frågor som behandlas i rapporten. Rapporten är, efter överlämnande, föremål för fortsatt beredning inför regeringens slutliga ställningstagande.

1.2 Analysens frågeställningar

Av direktiven följer att analysen av verkets verksamhet skall utgå från följande frågeställningar:

- Vilka verksamheter bör föras över till någon annan statlig myndighet?
- Vilka verksamheter bör föras över till annan huvudman?
- Vilka verksamheter bör läggas ned?

I uppdraget ligger att pröva det statliga åtagandet för de olika verksamheter som utförs av Integrationsverket. Detta har också varit den ansats som utredningen använt för att svara på ovan nämnda frågor. Vidare skall de anslagsmässiga konsekvenserna av olika förslag liksom personalkonsekvenser redovisas.

1.3 Metod och genomförande

Integrationsverkets instruktion och regleringsbrev för 2006 har legat till grund för verksamhetsanalysen.

Arbetet har bedrivits med utgångspunkt i att pröva det statliga åtagandet. Samtidigt har utredningen haft som utgångspunkt att ta i beaktande att sådan verksamhet som följer av lag eller förordning (exkl. Integrationsverkets instruktion och regleringsbrev) skall kunna ha förutsättningar att fungera på ett tillfredsställande sätt efter den 1 juli 2007. Ytterligare en viktig utgångspunkt för arbetet har varit att de integrationspolitiska målen skall förverkligas genom insatser inom flertalet politikområden och att de myndigheter som har uppdrag inom arbete, utbildning, diskriminering, hälsa, boende och företagande kommer att få ett tydligare ansvar för att inkorporera de integrationspolitiska målsättningarna i sina verksamheter.

Som en grund för de förslag som utredningen lägger, har också följande fråga ställts: ”vad ställer det för krav på regeringen att styra och följa upp integrationspolitiken i frånvaro av en ansvarig sammanhållande

myndighet?”. I kapitel 4.1 redogörs för några generella utgångspunkter för tvärssektoriell styrning.

Utredaren har genomfört intervjuer och arbetsmöten med chefer och verksamhetsrepresentanter från Integrationsverket, tjänstemän inom regeringskansliet samt representanter från bl.a. Migrationsverket, Arbetsmarknadsverket och Statistiska Centralbyrån. En fullständig förteckning över intervjupersoner finns i bilaga 2.

Rapporter, utredningar, utvärderingar, analyser, regelverk och dokument inom det integrationspolitiska området har studerats (bilaga 3).

1.4 Avgränsningar

Uppdragets syfte, givet de förutsättningar som för närvarande gäller, är att ge regeringen underlag för att besluta om fortsatta åtgärder för att effektivisera den statliga administrationen och är koncentrerat till Integrationsverkets verksamhet. Uppdraget syftar inte till att ge förslag om integrationspolitikens inriktning och utformning.

Vid bedömningar om anslagskonsekvenser och personalkonsekvenser är beräkningarna gjorda med utgångspunkt i Integrationsverkets reviderade verksamhetsplan 2006 och reviderade budget 2006. Bedömningarna skall ses som en skattning av finansiella och personella konsekvenser baserad på de resurser Integrationsverket har för att hantera nuvarande volymer. Det är nödvändigt att göra med exakta beräkningar baserade på faktiskt kostnadsutfall och mer preciserade prognoser för mottagandet av nyanlända flyktingar i början av 2007.

Uppdraget skall bl.a. svara på frågan ”vilka verksamheter bör föras över till någon annan myndighet?”. Det har inte varit ett uppdrag för utredaren att ta ställning till om sådan verksamhet även kan komma att betraktas som övergång av verksamhet eller del av verksamhet enligt LAS 6b§.

2 Integrationspolitiken idag

Integrationspolitikens mål är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Samhällets mångfald ska vara en grund för politikens utformning på alla samhällsområden.

Samhällsutvecklingen ska kännetecknas av ömsesidig respekt för olikheter inom de gränser som följer av samhällets grundläggande demokratiska värderingar och som alla oavsett bakgrund skall vara delaktiga och medansvariga för (Prop. 1997/98:16).

Regeringen aviserar i budgetpropositionen 2007 att integrationspolitiken skall ses över och att regeringen avser återkomma med förslag till framtida inriktning för politiken och åtgärder för integration. En genomgående linje i regeringens integrationspolitik kommer att vara att riva hinder och öppna

möjligheter. Utöver den första tiden i Sverige ska det inte finnas någon särpolitik i Sverige för invandrare, utan en politik som frigör människors inneboende kraft och bryter utanförskap. Huvuddragen i politikens inriktning skall vara åtgärder för att det skall bli lättare att få ett arbete, bekämpande av diskriminering, förbättrad introduktion för nyanlända, företagande och egenmakt i boende (Prop. 2006/07:1).

Regeringen föreslår även åtgärder för att effektivisera den statliga administrationen i syfte att arbetet skall bedrivas effektivare och kraftfullare. Integrationspolitiken genomförs till stor del inom andra politikområden och de statliga myndigheterna måste införa ett strategiskt arbetssätt som leder till att myndighetens verksamhet inkorporerar de integrationspolitiska målen, dvs. den generella politiken är ett grundfundament för integrationspolitiken.

3 Integrationsverkets verksamhet

Integrationsverket är enligt förordning (1998:201) med instruktion för Integrationsverket central förvaltningsmyndighet för integrationsfrågor. Verket har ett övergripande ansvar för att integrationspolitiska mål och synsätt får genomslag på olika samhällsområden och skall aktivt stimulera integrationsprocesserna i samhället.

Verksamheten är indelad i följande verksamhetsgrenar:

1. Nationell uppföljning och utvärdering
2. Nyanländas etablering
3. Främja integration

3.1 Nationell uppföljning och utvärdering

3.1.1 Tillståndet och utveckling inom olika samhällsområden

Integrationsverket skall följa och utvärdera samhällsutvecklingen ur ett integrationspolitiskt perspektiv och verka för att öka kunskaperna i samhället inom myndighetens ansvarsområde. Detta gör verket bl.a. genom att återkommande vartannat år ge ut Rapport Integration som beskriver tillståndet och utvecklingen inom ett antal samhällsområden. Integrationsverket har också följt upp utvecklingen i stadsdelar i storstadsregionerna samt annan kunskapsproduktion. Under 2006 har verket i uppdrag att genomföra en samlad övergripande analys av integrationspolitikens resultat. Vidare har verket genomfört attitydundersökningar och initierat forskningsprojekt för att öka kunskapen om tillståndet och utvecklingen av rasism, diskriminering främlingsfientlighet inklusive antisemitism och islamofobi i Sverige.

3.1.2 Uppföljningar och utvärderingar

Integrationsverket skall genomföra kvalitetssäkrade uppföljningar och utvärderingar av verksamheter som får statligt stöd för att främja integration

och motverka diskriminering. Bland annat har Centrum mot rasism och de lokala verksamheterna mot diskriminering utvärderats under 2006.

3.1.3 Informationsdatabaser

En grund för verkets olika kunskapsrapporter finns i databasen STATIV som är integrationsstatistik baserad på olika statistiska källor. Integrationsverket har i dialog med sju kommuner, Sveriges Kommuner och Landsting och AMS arbetat fram ett helt nytt, webbaserat system för uppföljning av nyanländas etablering, SUNE. Inriktningen i uppdraget har varit att systemet skall tas i bruk under 2007.

3.2 Nyanländas etablering

En central myndighetsuppgift för Integrationsverket är att verka för att kommunerna har beredskap och kapacitet att ta emot skyddsbehövande som beviljats uppehållstillstånd och vid behov medverka vid deras bosättning. Detta gör verket genom att förhandla och komma överens med kommunerna om platser för introduktion. Vidare bistår verket enskilda personer som fått uppehållstillstånd med introduktionsplats/boende i den mån de har sådana behov och betalar ut ersättning till kommunerna för flyktingmottagande.

3.2.1 Kommunöverenskommelser om introduktion

Integrationsverket har överenskommelser med 224 kommuner om att ta emot sammanlagt 19 600 flyktingar (Integrationsverkets hemsida 2006-12-12). Behovet av platser har ökat kraftigt från år 2005, då verket hade överenskommelser med 173 kommuner, bl.a. med anledning av riksdagens beslut om en tillfällig lag om prövning av uppehållstillstånd för vissa asylsökande (november 2005) men även till följd av hur utvecklingen ser ut i krigs- och krisdrabbade länder. År 2005 fick 8 710 personer uppehållstillstånd jämfört med prognosen på 29 100 personer för 2006. Antalet introduktionsplatser beräknas ligga kvar på en hög nivå men successivt sjunka till 16 400 år 2009.

2005	2006	2007	2008	2009
8 710	29 100	20 150	20 400	16 400

Tabell 1: Prognos antal personer per år. Källa: Integrationsverkets prognos för Kommunersättningar samt Integrationsverkets hemsida 2006-12-12

Vid nytecknande eller omförhandling av överenskommelse om introduktionsplatser förs även en dialog med kommunen kring innehåll och utveckling av introduktionen.

3.2.2 Bosättning

Flertalet av de som får uppehållstillstånd bosätter sig själva. De som ordnat boende på egen hand under tiden för prövning av asylansökan (ca 55 procent) skrivs ut från Migrationsverket 30 dagar efter uppehållstillståndet

till kommunen de vistas i. Av de som vistas på Migrationsverkets anläggningar ordnar ca en femtedel sitt boende själva vid uppehållstillstånd. Integrationsverket medverkar till att övriga anläggningsboende som får uppehållstillstånd anvisas en introduktionsplats i en kommun med avtal om flyktingmottagande. I begränsad omfattning anvisar verket också en plats för de som ordnat boende själva under asylprövningen och som vid uppehållstillståndet begär hjälp om bosättning.

Under perioden 1 januari till 30 november, 2006 har Integrationsverket anvisat 6 642 personer introduktionsplats och bosättning utav drygt 22 000 mottagna individer.

3.2.3 Ekonomisk ersättning

Enligt förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. betalar verket ersättning till kommuner och landsting. Ersättningen består av olika delar:

- Grundersättning (förutsätter att kommunen har tecknat överenskommelse om flyktingmottagning),
- Schablonersättning per individ (förutsätter att kommunen har upprättat en introduktionsplan med individen),
- Ersättning för särskilda kostnader för äldre, sjuka, funktionshindrade, barn utan egna vårdnadshavare och sjukvårdsersättningar (efter ansökan).

Kommuner har dessutom möjlighet att söka ersättning för betydande extraordinära kostnader som inte täcks av de övriga ersättningar som kommunen har rätt till.

3.2.4 Kostnadsuppföljningar

Integrationsverket skall göra uppföljningar av kommunernas introduktion för vilka kommunerna får statlig ersättning och återföra resultatet till kommunerna, andra myndigheter och regeringen. Bland annat genomför verket uppföljningar av kommunernas kostnader för försörjningsstöd och insatser för introduktionen.

3.2.5 Utveckling av introduktionen

Integrationsverket har tagit fram nationella mål för introduktionen tillsammans med Arbetsmarknadsverket, Försäkringskassan, Migrationsverket, Myndigheten för skolutveckling, Skolverket, Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting. För att introduktionen skall kunna bedrivas effektivt och anpassas till den enskilde individens behov har Integrationsverket slutit överenskommelser med ansvariga myndigheter samt andra aktörer om vad som skall uppnås bl.a. när det gäller boende, utbildning, arbete, språk och hälsa. Ett särskilt utvecklingsarbete bedrivs också när det gäller ökad regionalisering och samverkan kring introduktionen.

Integrationsverket följer upp och utvärderar introduktionen utifrån dess mål och ansvarar för att statens integrationspolitiska mål får genomslag på olika samhällsområden.

3.2.6 Medel från Europeiska flyktingfonden

Migrationsverket är ansvarig central myndighet för Europeiska flyktingfonden. Integrationsverket medverkar i beslut om fördelning av projektmedel. Inom kort väntas EU fatta beslut om inrättande av ytterligare tre fonder kopplade till migration och integration, varav en fond benämns Integrationsfonden. Förberedelser har pågått för att Integrationsverket skall ta ansvar för Integrationsfonden.

3.2.7 Informationsdatabaser

Underlag för introduktion, boende och kommunersättningar hämtas ur databaserna ROSE/AKTIV och MOTIV. Databaserna ROSE och MOTIV hämtar uppgifter från Migrationsverkets register STAMM (System för tillstånd, asyl, medborgarskap och mottagning). Databasen AKTIV innehåller äldre data (1991-96) och uppdateras inte längre. Bosättningsstatistik förs över månatligen från ärendehanteringssystemet register för BoData till MOTIV.

3.3 Främja integration

3.3.1 Kunskap och metodstöd

En myndighetsuppgift som Integrationsverket har är att verka för att öka kunskaperna i samhället inom myndighetens ansvarsområde samt att ge stöd till myndigheter och organisationer som främjar integration.

Integrationsverket arbetar med kunskapsuppbyggnad genom t.ex. nätverk/överenskommelser, dialogseminarier, rapporter och genom metod-, analys- och kompetensstöd till myndigheter och organisationer. Verkets informationsverksamhet arbetar för att uppnå en bred spridning av och ökad kunskap om verksamhetsområdet.

Integrationsverket ger även stöd till regional och lokal antidiskrimineringsverksamhet.

3.3.2 Ekonomiskt stöd för att främja integration och motverka diskriminering

Integrationsverket är ansvarig myndighet att besluta om och utbetala statsbidrag i enlighet med förordning (2000:216) om stöd till organisationer som främjar integration, förordning (2002:1058) om statligt stöd för verksamhet som bistår personer som vill lämna rasistiska och andra liknande grupperingar samt stöd till lokal verksamhet mot diskriminering enligt förordningen (2002:989).

Bidrag ges även till Centrum mot Rasism och Quick Response.

3.4 Övrig verksamhet

Integrationsverket är involverat i det internationella samarbetet kring migrations- och integrationsfrågor. Verket är representerat i olika kommittéer och arbetsgrupper globalt, inom EU, Europarådet och det nordiska samarbetet.

Utredaren kan konstatera att enligt instruktionen skall Integrationsverket främja utvecklingen av tolk- och översättarverksamhet. Denna verksamhet förekommer i ytterst begränsad utsträckning.

Integrationsverket bekostar forskare vid CEIFO, utan stöd av instruktion eller regleringsbrev.

3.5 Finansiering 2006

Integrationsverkets finansiering består av följande anslag och anslagsposter:

Anslag/anslagspost		Belopp (tkr)
10:1	Integrationsverket (ramanslag)	97 524
10:2	Integrationsåtgärder (ramanslag)	67 742
ap.1	Statsbidrag till organisationer som främjar integration	24 342
ap.2	Lokal och regional samverkan om introduktion av nyanlända	20 000
ap.4	Stöd för verksamhet som förebygger och motverkar diskriminering	15 000
ap.5	Stöd för verksamhet som bistår personer som vill lämna rasistiska och andra liknande grupperingar	2 400
ap.6	Stöd till Centrum mot rasism	5 500
ap.7	Stöd till Quick Response	500
10:3	Kommunersättningar vid flyktingmottagande (ramanslag)	3 126 193
Ingående anslagsbehållning 2006		2 369
Låneram		6 000
Anslagskredit		2 730
Räntekontokredit		4 551

4 Utredarens förslag

Utredningsuppdraget består i att göra en verksamhetsanalys som ger underlag för regeringen att fatta beslut om vilka verksamheter som bör föras över till någon annan statlig myndighet, vilka verksamheter som bör föras över till annan huvudman och vilka verksamheter som bör avvecklas. Analysen är baserad på ett stort antal rapporter, intervjuer, verksamhetsbeskrivningar och andras analys- utrednings- och

utvärderingsarbete. Arbetet har bedrivits med utgångspunkt i att pröva det statliga åtagandet och samtidigt ta i beaktande att sådan verksamhet som följer av lag eller förordning (exkl. Integrationsverkets instruktion och regleringsbrev) skall kunna ha förutsättningar att fungera på ett tillfredsställande sätt efter den 1 juli 2007. En annan viktig utgångspunkt för arbetet har varit att de integrationspolitiska målen skall förverkligas genom insatser inom flertalet politikområden och att de myndigheter som har uppdrag inom arbete, utbildning, diskriminering, hälsa, boende och företagande kommer att få ett tydligare ansvar för att inkorporera de integrationspolitiska målsättningarna i sina verksamheter.

I ett inledande avsnitt förs ett kortare resonemang kring några generella frågor kopplade till tvärssektoriell styrning och vilka krav som kan komma att ställas på regeringens styrning av integrationspolitiken i frånvaro av en ansvarig och sammanhållande myndighet. Dessa överväganden har varit ingångsvärden för utredarens bedömningar och efterföljande förslag. Utredarens förslag presenteras i kapitel 4.2 till 4.4 i enlighet med uppdragets frågeställningar. I kapitel 4.5 ges förslag till lösning för verksamheter som till del ligger utanför uppdragets frågeställningar.

4.1 Styrning av integrationspolitiken utan en ansvarig myndighet

För att få ett önskvärt genomslag av integrationspolitiken inom den offentliga förvaltningen och i samhället i stort behöver kommuner och landsting, staten och näringslivet ta ansvar för att inordna de integrationspolitiska målen i sin verksamhet. Integrationsfrågor är en tvärssektoriell fråga som inte bara berör olika aktörer och sektorer, utan även alla nivåer i samhället – kommunal, regional och nationell. Beslutet att lägga ned Integrationsverket innebär att regeringen organiserar genomförandet av integrationspolitiken utan en sammanhållande central myndighet, vilket kommer att ställa delvis andra krav på styrning och uppföljning för att politiken skall få genomslag.

4.1.1 Tydligare styrning och prioriteringar

Styrning genom den generella politiken har varit huvudlinjen för integrationspolitiken under många år, utan att ha fått tillräckligt genomslag. Detta konstateras i olika rapporter och utredningar och det framkommer i utredarens intervjuer. Det finns sannolikt många orsaker till varför det är så, men en avgörande förutsättning för att få genomslag för politiken är att respektive myndighet tar ansvar för att införliva de integrationspolitiska målen inte bara som ett uppdrag ”i mån av tid”, utan som en integrerad del av verksamheten. Myndigheterna är ansvariga att ha den kompetens och utveckla arbetsformer som gör att man fullgör sitt uppdrag inom de politikområden man verkar inom. Myndigheterna har också en viktig roll i att hålla regeringen informerad om målkonflikter mellan sektoriella och tvärssektoriella frågor eller andra hinder som försvårar att nå förväntat resultat.

Generell reglering t.ex. genom förordning (1986:856) om de statliga myndigheternas ansvar för genomförandet av integrationspolitiken, ger svag

styrning i förhållande till myndigheternas alla olika uppdrag och mål. I en flora av uppdrag, där allt upplevs vara lika prioriterat, tvingas myndigheterna att göra prioriteringar som inte nödvändigtvis är i samklang med regeringens intentioner. Sådana prioriteringar kan komma att åsidosätta tvärsektoriella frågor i större utsträckning än sektoriella, som myndigheten uppfattar som sin kärnverksamhet. Regeringen måste därför tydliggöra berörda myndigheters uppdrag, ansvar, medelstilldelning och uppföljning genom instruktion och regleringsbrev.

4.1.2 Uppföljning, utvärdering och kunskapsuppbyggnad

Regeringens uppföljning av politikområdet är grundläggande för att kunna bedöma i vilken utsträckning myndigheterna lyckas balansera måluppfyllelse inom sektoriella och tvärsektoriella frågor. Detta kan vara särskilt angeläget i övergången från ett läge med en sammanhållande central myndighet till ett läge utan. Det kan också finnas en risk att frånvaron av en sammanhållande myndighet tolkas som att politikområdet inte har samma tyngd eller prioritet.

Hur lyckas myndigheterna införliva de integrationspolitiska målen inom sina verksamheter? Vilka är hindren? Uppföljningen ger de underlag som behövs för att kunna göra nödvändiga anpassningar för att nå målen. Löpande uppföljning och återrapportering är en del av resultatstyrningen och följer normala rapporteringsvägar från myndigheterna till respektive departement.

Integrationsverkets nuvarande ansvar att göra generella uppföljningar av och bidra till generell kunskapsuppbyggnad inom politikområdet övertas inte av någon annan enskild myndighet. Vad gäller uppföljning och utvärdering har regeringen möjlighet att ge uppdrag för fördjupad uppföljning och utvärdering till kommittéer, utpekade myndigheter, forskningsinstitut, universitet/högskolor eller externa utvärderare. För att minska risken att regeringen befinner sig i en situation där olika system för uppföljning inte är samordnade och skapar svårigheter för uppföljning och analys bör regeringen överväga hur en samordnad analys- och beställarfunktion för integrationspolitisk uppföljning inom regeringskansliet kan utformas. En sådan funktion skulle lämpligen ansvara för regeringens behov av analys, samordning och avvägning av politikområdet i förhållande till andra politikområden och departement. Funktionen skulle även få ansvar att beställa fördjupade uppföljningar eller utvärderingar. Syftet med funktionen är att etablera en kraftfull analys och beställarkompetens med god förankring i sakfrågorna och för att svara mot regeringens behov. Funktionen bör även tillföras resurser för att kunna göra sådana beställningar som motsvarar regeringens behov.

Regional eller sektorsvis uppföljning av integrationspolitiken samt generell kunskapsuppbyggnad behöver lösas på annat sätt. Kommuner, forskare och myndigheter som idag vänder sig till Integrationsverket för att ta del av den kunskap och information som verket successivt har byggt upp, kommer inte att ha en kontaktyta för dessa frågor. Initialt kommer kunskapsinhämtningen att vara betydligt mer fragmentiserad. Sektorsvis uppföljning och kunskapsuppbyggnad skulle kunna stärkas genom att utnämna sektorsansvar till vissa myndigheter. Länsstyrelsernas roll för regional uppföljning och kunskapsuppbyggnad skulle kunna utvecklas och stärkas. Den finns

anledning att överväga hur den nya gemensamma ombudsmannamyndighetens roll kopplat till generell kunskapsuppbyggnad inom området skulle kunna se ut osv. För myndigheter som får ett utökat ansvar för sektorsvis, regional eller generell uppföljning och kunskapsuppbyggnad bör även vara försäkrade om att det finns resurser för dessa ändamål. Antingen genom att tillföras resurser eller genom att regeringen förtydligar prioriteringar inom befintliga ramar.

4.1.3 Andra pågående översyner som påverkar analysen

Verksamhetsanalysen görs vid en tidpunkt då regeringen har givit uttryck för att den har för avsikt att återkomma med ytterligare förslag och åtgärder som berör integrationspolitikens inriktning och omfattning, vilket har föranlett utredaren att för vissa av Integrationsverkets verksamheter ge förslag på lösningar som skulle kunna betraktas vara av temporär karaktär. Därutöver har ett antal översyner eller organisatoriska förändringar aviserats för andra myndigheter som är djupt involverade i integrationsåtgärder, vilket också bidrar till att det finns anledning att återkomma till ansvarsfördelning och uppdrag när dessa översyner och organisationsförändringar är genomförda. Aviserade översyner eller organisationsförändringar berör bl.a. Arbetsmarknadsverket, Migrationsverket, utbildningssektorn och ESF-rådet. Ansvarskommitténs slutredovisning i slutet av februari 2007 kan komma att påverka förutsättningarna för regional samordning och utveckling.

4.2 Vilka verksamheter bör föras över till någon annan statlig myndighet?

Verksamhetsgren Nyanländas etablering

1. Kommunöverenskommelser om introduktionsplatser, bosättning, uttagning kvotflyktingar och ersättningar för flyktingmottagande förs över till Migrationsverket.
2. Ansvar för databaserna ROSE/AKTIV/MOTIV/BoData förs över till Migrationsverket.
3. Arbetsmarknadsverket ges ansvar för att vidareutveckla arbetet med den centrala överenskommelsen.
4. Länsstyrelserna ges ansvar att utveckla arbetet med regionala överenskommelser.
5. Arbetsmarknadsverket ges ansvar att utveckla samordningen av lokala överenskommelser för introduktionen tillsammans med kommuner, försäkringskassan och företrädare för skola och utbildning.

Verksamhetsgren Nationell uppföljning och utvärdering

6. Samordnings-, beställnings- och driftansvar för databasen STATIV förs över till Statistiska Centralbyrån (SCB).
7. Regeringen ger Integrationsverket i uppdrag att ta fram ett underlag som summerar erfarenheter och ger förslag till åtgärder för det webbaserade systemet för uppföljning av nyanländas etablering, SUNE.

Migrationsverket, Integrationsverket och Arbetsmarknadsverket är centrala myndigheter som idag har ansvar att skapa goda förutsättningar för en framgångsrik introduktion. Regeringen har betonat vikten av att integrationspolitiken skall bedrivas som en del av den generella politiken. När Integrationsverket avvecklas skall sådan verksamhet som föreslås föras över till andra myndigheter ligga så nära mottagande myndighets uppdrag som möjligt.

Arbete och möjlighet till egen försörjning är huvudlinjen i regeringens politik, vilket ger Arbetsmarknadsverket en större och mer central roll i introduktionen av nyanlända. Verksamhet som syftar till utveckling av introduktionen och nyanlända flyktingars förutsättningar till eget arbete och försörjning, ska ligga på de myndigheter som spelar en aktiv roll i genomförandet av introduktionen. Arbetsmarknadsverket föreslås få ett ökat ansvar för introduktionsfrågorna med ett samlat ansvar för direkt arbetslivsinriktade insatser, kompletterat med att regeringen utser sektorsansvar för ytterligare några myndigheter som spelar en aktiv roll i genomförandet av introduktionen t.ex. Försäkringskassan, Högscoleverket, Skolverket, Myndigheten för skolutveckling, Socialstyrelsen och Nutek. Arbetsmarknadsverket och andra berörda myndigheter bör redan under 2007 få ansvar och uppdrag tydliggjort i instruktion eller regleringsbrev.

Arbetsmarknadsverket bedriver för närvarande en försöksverksamhet för nyanlända invandrare som syftar till att få till stånd en tidig etablering på arbetsmarknaden. Verksamheten skall utvärderas av en extern utvärderare och Arbetsmarknadsverket har i uppdrag att ge förslag på förändrad ansvarsfördelning mellan olika aktörer och nödvändiga regeländringar för arbetsförmedlingens arbete om erfarenheterna från försöksverksamheten visar att sådant behov finns.

4.2.1 Kommunöverenskommelser om introduktionsplats, bosättning m.m.

Den del av verksamhetsgrenen Nyanländas etablering som avser kommunöverenskommelser för introduktionsplatser och bosättning är förordningsstyrda villkor för att kunna betala ut ersättning enligt förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. Regeringen har aviserat att man har för avsikt att återkomma med förslag om en förbättrad introduktion för nyanlända och utredaren menar att en genomgripande översyn av introduktionen och ersättningssystemet bör ligga till grund för hur en långsiktig lösning av hur kommunernas beredskap för mottagande och bosättning skall organiseras. På kort sikt är det angeläget att säkerställa att det statliga åtagandet tillgodoses på ett tillfredsställande sätt. Utredaren föreslår därför att Migrationsverket ges ansvar för kommunöverenskommelser om introduktionsplats och bosättning samt ersättningar för flyktingmottagande i avvaktan på att regeringen återkommer med en mer preciserad inriktning för arbetet med en förbättrad introduktion. Till exempel skulle Arbetsmarknadsverkets erfarenheter från försöksverksamheten kunna vara ett viktigt ingångsvärde i det fortsatta arbetet. Förslaget syftar således inte till att låta Migrationsverket få en central roll i utveckling och genomförande av introduktionen, utan att

tillförsäkra regeringen att regelstyrda förutsättningar för introduktionen tillgodoses på kort sikt.

Motiven till att Migrationsverket skall få ansvar för kommunöverenskommelser om introduktionsplats och bosättning under en övergångsperiod är att överenskommelserna är en avgörande förutsättning för kommunernas beredskap att ta emot nyanlända flyktingar och för staten att betala ut ersättning enligt förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. Migrationsverket har inom sitt nuvarande uppdrag huvudansvar för nyanlända flyktingar fram tills dess att uppehållstillstånd erhålls och personen bosatt sig i en kommun. Verket har därutöver i uppdrag att samverka med kommuner och arbetsförmedling för att underlätta individens introduktion vid ett eventuellt uppehållstillstånd, varför man redan idag har upparbetade kontakter med ett stort antal kommuner, en lokal organisation som är i dialog med bl.a. arbetsförmedlingarna redan under asylsökningens processen. Migrationsverket medverkar redan idag också i det praktiska arbetet med bosättning och har etablerade arbetsformer för detta. Uppgifter från verket utgör underlag för kommunens planering av mottagande och introduktion och Integrationsverkets bosättning av vissa kategorier nyanlända. Utredaren ser framför sig att Migrationsverkets ansvar för att teckna kommunöverenskommelser förutsätter en nära kontakt med Arbetsmarknadsverket, länsstyrelserna m.fl. för att få en bild av förutsättningarna på bostadsmarknaden och arbetsmarknaden i olika kommuner och regioner för mottagande av flyktingar och för att stärka dessa myndigheters roll och arbete med nyanländas etablering.

4.2.2 Informationsdatabaserna ROSE/AKTIV/MOTIV/BoData

Utredarens utgångspunkt är vidare att ansvaret för databaserna ROSE/AKTIV/MOTIV/BoData bör föras över till Migrationsverket. Migrationsverket och Integrationsverket bör få i uppdrag att göra en fördjupad analys om det finns skäl att även föra över databasen AKTIV eller om registeruppgifter från AKTIV är överförda till annan/andra databaser och att AKTIV därmed kan läggas ned. Den fördjupade analysen bör även väga in hur databaserna förhåller sig till Migrationsverkets databas STAMM och om det finns utrymme för ytterligare samordning och effektivisering av registeruppgifterna.

4.2.3 Centrala, regionala och lokala överenskommelser

Integrationsverket har haft en drivande och samordnande roll i utvecklingsarbetet med att ta fram centrala, regionala och lokala överenskommelser. Åtgärder för att underlätta arbete och egen försörjning är grundläggande faktorer i en utvecklad och förbättrad introduktion. Arbetsmarknadsverket föreslås få ett övergripande ansvar för samordning, fortsatt utveckling och konkretisering av den centrala och de lokala överenskommelserna. Utvärderingen av den Centrala överenskommelsen som genomfördes 2005 visar att det strategiska värdet av den centrala överenskommelsen främst består i de signaler den sänder om att samverkan skall ske mellan relevanta aktörer. Utvärderingen visar vidare att regionala och lokala nivåer är viktiga för ett fungerande samarbete. Utredaren bedömer

att fortsatt arbete med den centrala överenskommelsen stärker legitimiteten för och understryker nödvändigheten av samverkan, i synnerhet i övergången till en ny organisering av politikområdet. I den fortsatta utvecklingen bör parterna överväga om ytterligare centrala myndigheter skall involveras t.ex. Försäkringskassan.

I syfte att stärka den regionala samverkan och samordningen föreslås länsstyrelserna få ansvar att utveckla de regionala överenskommelserna i samverkan med myndigheter och regionala aktörer. Pågående försöksverksamhet vid Arbetsmarknadsverket och erfarenheter från etablerade regionala samverkansformer bör vägas in i utvecklingsarbetet. Arbetsmarknadsverket föreslås även få ett sammanhållande ansvar för utvecklingsarbetet av lokala överenskommelser i samverkan med kommunerna, försäkringskassan och företrädare för skolan. I arbetet med att utveckla introduktionen för nyanlända invandrare spelar den konkreta samverkan och ansvarsfördelning mellan olika aktörer på lokal nivå en avgörande roll.

4.2.4 Informationsdatabasen STATIV

En nödvändig grund för att möjliggöra framtida uppföljning och analys är att det finns integrationsstatistik baserad på olika statistiska källor och att denna statistik är kvalitetssäkrad, uppdaterad och relevant. Utredaren föreslår att Statistiska Centralbyrån (SCB) får ansvar för samordning, beställning, drift och utveckling av databasen STATIV. SCBs nuvarande uppdrag att förbättra det statistiska underlaget inom integrationspolitiken bör tydliggöras och på vilket sätt relevanta intressenter kan bidra till utvecklingen av databasen genom medverkan i referensgrupper eller liknande. Kommunernas möjlighet att få åtkomst till databasen för sitt behov av uppföljning och analys, bör särskilt beaktas.

4.2.5 Informationsdatabasen SUNE

Det har inte varit möjligt att inom ramen för detta uppdrag göra en fullständig genomlysning av förutsättningarna för någon annan myndighet att ta över ansvaret för det webbaserade systemet för uppföljning av nyanländas etablering, SUNE. Enligt den ursprungliga planen skulle SUNE tas i drift under 2007. Det finns starka argument som talar för fortsatt utveckling och driftsättning av SUNE i syfte att få kunskap om introduktionsinsatserna och dess effekter. Samtidigt står det klart att det finns outredda aspekter på det rättsliga läget, vilka behöver klaras ut innan regeringen har ett fullgott underlag för att ta ställning till ansvarig myndighet för eventuellt fortsatt utvecklingsarbete och driftsättning.

4.3 Vilka verksamheter bör föras över till annan huvudman?

1. Ansvarsfördelningen mellan stat och kommun för introduktionen bör tydliggöras.
2. Ersättningssystemet bör ses över.

3. Gör en fördjupad analys för att pröva det statliga åtagandet kopplat till generellt stöd, information och utbildning inom området.

4.3.1 Ansvarsfördelning mellan stat och kommun

En övergripande målsättning med integrationspolitiken är att insatserna för nyanlända invandrare under den första tiden i Sverige skall underlätta en snabb etablering i det svenska samhället. Introduktionen skall utgå från individuella behov och en handlingsplan skall utformas i samråd mellan kommunen och den nyanlände. Statliga säråtgärder skall begränsas till den första tiden i Sverige. Statens övergripande åtagande för särskilda åtgärder under den första tiden regleras i förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. Det statliga åtagandet i form av säråtgärder kan beskrivas som ett ansvar för att förbereda det kommunala mottagandet av nyanlända flyktingar och en ekonomiskt stöd till kommunernas merkostnader för försörjning och introduktion. Därutöver spelar flera statliga myndigheter en aktiv roll i genomförandet av introduktionen till den delen som det ingår i myndighetens uppdrag. Det avser t.ex. Arbetsmarknadsverket, Försäkringskassan, Skolverket, Myndigheten för skolutveckling m.fl. Statliga myndigheters ansvar regleras i förordning (1986:856) om statliga myndigheters ansvar för genomförandet av integrationspolitiken och i respektive myndighets instruktion och regleringsbrev.

Det är kommunerna som har ansvar för att upprätta introduktionsplaner tillsammans med individen och som är grunden i själva genomförandet av introduktionen för nyanlända flyktingar.

Flera utredningar, rapporter och utvärderingar pekar på nödvändigheten att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan statliga myndigheter och kommunerna för att förbättra introduktionen. Sammantaget är det med ett helhetsperspektiv på introduktionen och det samlade integrationsarbetet och på basis av en översyn, som regeringen bör ta ställning till om det finns anledning att pröva det statliga åtagandet och vilka verksamheter som eventuellt bör föras över till annan huvudman.

4.3.2 Översyn av ersättningssystemet

Inom ramen för detta uppdrag kan utredaren konstatera att kombinationen av otydlig ansvarsfördelning och ett ersättningssystem som successivt har urholkats gör att det statliga respektive kommunala åtagandet behöver tydliggöras och att ersättningssystemet bör utformas så att det ger incitament till lokal, regional och tvärsektoriell samverkan med utgångspunkt i individens behov. Utredningen visar, i likhet med andra utredningar och rapporter, att ersättningssystemet för kommunens kostnader för flyktingmottagande är i behov av översyn. Riksrevisionen har framfört kritik kopplad till Integrationsverkets bristande kontroll av kommuners rätt till statlig ersättning och innehåll i introduktionsplanerna. Som en följd av bristande kontroll och frånvaro av uppföljning av introduktionens resultat och effekter, får nuvarande ersättning karaktären av ett generellt bidrag.

Integrationsverkets kostnadsuppföljning av introduktionen visar att ersättningsnivån, i många kommuner, inte motsvarar kommunernas kostnader för introduktionen, medan vissa kommuner får ett ekonomiskt överskott.

Utredaren föreslår att ersättningssystemet ses över och att ansvaret och formerna för en utvecklad kostnadsuppföljning och utvärdering av introduktionen beaktas i samband med en sådan översyn.

4.3.3 Stöd, information och utbildning

Stöd, information, och utbildning som främjande insatser inom politikområdet är en viktig del i det långsiktiga arbetet. Det statliga ansvaret för främjande insatser bör prövas i en fördjupad analys och vägas mot i vilken utsträckning stöd m.m. åtminstone till en viss del kan erbjudas av andra aktörer. Utredarens huvudlinje är att den främjande verksamheten avvecklas i sin nuvarande form (se kapitel 4.4). Skulle en fördjupad analys visa att marknaden eller andra befintliga offentliga aktörer inte kan erbjuda tillräcklig bredd eller kunskap inom området, kan regeringen återkomma med förslag hur det statliga främjande stödet skulle kunna utformas.

4.4 Vilka verksamheter bör avvecklas?

Verksamhetsgren Nationell uppföljning och utvärdering

Verksamhetsgren Främja integration

1. Samlad uppföljning, utvärdering och främjande verksamhet avvecklas i sin nuvarande form.
2. Integrationsverkets arbete med främjande av tolk- och översättarverksamhet avvecklas.
3. Integrationsverkets arbete med samhällsinformation avvecklas.
4. Stöd till CEIFO forskare avvecklas
5. Integrationsverkets engagemang i internationella fora avvecklas.
6. Sakansvariga myndigheter inom arbete, utbildning, diskriminering m.fl. prioriterade områden, får ansvar för uppföljning, utvärdering och främjande insatser inom respektive område eller sektor.
7. Länsstyrelserna får ansvar för länsvis uppföljning och utvärdering.
8. Verket för förvaltningsutveckling (Verva) får i uppdrag att utveckla former för stöd till myndigheterna att verksamhetsintegrera mål och mångfaldsarbete samt arbete med lika möjligheter, rättigheter och skyldigheter.

4.4.1 Samlad uppföljning och utvärdering (punkterna 1, 6-7)

Avvecklingen av Integrationsverket innebär att en samlad uppföljning och analys av de integrationspolitiska målen avvecklas i sin nuvarande form. Istället för en sammanhållande myndighet får de myndigheter som har ett ansvar inom de områden som är prioriterade för integrationspolitiken en viktigare roll för uppföljning och utvärdering av tillståndet, utvecklingen och effekterna inom olika samhällsområden och av rasism, främlingsfientlighet och diskriminering. Myndigheternas roll och ansvar bör tydliggöras i instruktion och regleringsbrev. Länsstyrelserna föreslås få ett tydliggjort ansvar för den länsvisa uppföljningen och utvärderingen. Regeringens behov av återkommande och oberoende uppföljning och utvärdering av integrationspolitiken till sin helhet kan lösas genom uppdrag till t.ex. utpekade myndigheter, kommittéer, universitet/högskolor, forskningsinstitut eller externa utvärderare.

En proposition planeras lämnas till riksdagen i slutet av 2007 om gemensam diskrimineringslagstiftning och en sammanläggning av de fyra ombudsmännen mot diskriminering till en myndighet. En bedömning av vilka former och metoder för kunskap om diskriminering som behövs i fortsättningen kommer att göras i samband med beredningen av den propositionen.

4.4.2 Tolk- och översättarverksamhet, samhällsinformation samt stöd till CEIFO (punkterna 2-4)

Verkets arbete med att främja utvecklingen av tolk- och översättarverksamhet förekommer i ytterst begränsad utsträckning och utredaren föreslår att det avvecklas.

Integrationsverket samverkar idag med Migrationsverket avseende viss samhällsinformation. Utredaren föreslår att verksamheten blir ett uppdrag enbart för Migrationsverket tills dess att regeringen har genomfört den aviserade översynen av systemet för svenska för invandrare (sfi) och ansvaret för samhällsinformation.

Utredaren föreslår vidare att det stöd som utbetalas till forskare vid CEIFO utan stöd av instruktion eller regleringsbrev avvecklas.

4.4.3 Internationell verksamhet (punkt 5)

Integrationsverkets internationella engagemang avvecklas när myndigheten upphör. Huvudlinjen bör vara att andra myndigheter som har en central roll i integrationsfrågor avgör självständigt huruvida det finns anledning att ta över Integrationsverkets medlemskap i internationella fora av olika slag. Utredaren menar att det finns anledning att göra undantag för Integrationsverkets internationella engagemang i sådana organisationer där Sverige är medlemsstat (t.ex. OECD/SOPEMI, Europarådet, nordiskt samarbete och UNHCR). För sådana fora anser utredaren att Integrationsverket bör samråda med regeringen om det finns skäl att till

exempel Migrationsverket, Arbetsmarknadsverket eller Regeringskansliet representerar Sverige.

4.4.4 Främjande verksamhet (punkterna 1,6,8)

Verkets arbete med att främja integration har syftat till att stärka myndigheters, kommuners och andra aktörers arbete för integration och att motverka diskriminering, rasism, främlingsfientlighet m.m.

Myndigheternas, kommunernas och andra aktörers förutsättningar att bedriva sin verksamhet i enlighet med de integrationspolitiska målen är beroende av att man har verktyg, resurser och förmåga att inkorporera de integrationspolitiska perspektiven i sin kärnverksamhet. Förvaltningen måste kunna väga samman olika mål och balansera målkonflikter som uppstår mellan kärnverksamhetens mål och integrationspolitiska mål. Myndigheter, kommuner och andra aktörer har behov av att få stöd i detta arbete. Integrationspolitikens genomslag bygger inte enbart på styrning och förändringar i form av regelverk, instruktioner och uppdrag. Integrationsfrågorna handlar även om värdegrunder och attityder. Långsiktig måluppfyllelse förutsätter med andra ord även att förvaltningen lyckas få genomslag för vissa värderingar.

Stöd, information och utbildning inom integrationspolitiska frågor ingår till olika delar i flera myndigheters uppdrag inom de områden man verkar t.ex. de fyra ombudsmännen, MR-delegationen, länsstyrelserna, Arbetsmarknadsverket m.fl. Verket för förvaltningsutveckling (Verva) har under 2006 ett uppdrag att tillsammans med Integrationsverket utarbeta en modell för analys och uppföljning av de statliga myndigheternas insatser för att öka den etniska och kulturella mångfalden i statsförvaltningen. Baserat på modellen och analysen skall förslag till insatser lämnas.

I syfte att nå ut med regeringens förvaltningspolitik föreslås Verket för förvaltningsutveckling (Verva) få i uppdrag att ge stöd för att stärka arbetet med etnisk och kulturell mångfald samt motverka diskriminering i offentlig förvaltning. Sådant stöd kan ges genom t.ex. dialogseminarier, informationsspridning, nätverk, rådgivningsstöd eller utbildning. Andra myndigheter som har en främjande roll är MR-delegationen som startades under 2006 och har i uppdrag (till och med mars 2010) att stödja statliga myndigheter, kommuner och landsting i arbetet med att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna. Under 2007 kommer förslag att läggas till riksdagen om bildandet av en ny ombudsmannamyndighet.

Utredaren föreslår att de främjande insatser som återfinns i olika myndigheters uppdrag tydliggörs och att regeringen initierar en fördjupad analys av i vilken utsträckning det statliga åtagandet av generellt stöd, information och utbildning kan prövas och överlåtas till andra aktörer (se kapitel 4.3). Stöd till kommuner och andra aktörer bör diskuteras inom ramen för hur det statliga åtagandet ska se ut i olika delar av integrationsarbetet.

4.5 Övrigt

1. Ekonomiskt stöd för att främja integration och motverka diskriminering utbetalas av Integrationsverket för 2007.
2. Migrationsverket föreslås bli nationellt ansvarig myndighet (NAM) för integrationsfonden. Integrationsverket får i uppdrag att medverka i framtagande av nationell strategi och fleråriga och årliga program som skall ligga till grund för den svenska delen av fondens insatser.
3. DO föreslås få ansvar för att genomföra samrådskonferens i samverkan med de övriga ombudsmännen mot diskriminering och antidiskrimineringsbyråerna.

4.5.1 Utbetalning av stöd

Integrationsverket föreslås få ansvar för utbetalning av statligt stöd 2007 för att främja integration och motverka diskriminering som följer av förordning (2000:216) om statsbidrag till organisationer som främjar integration, förordning (2002:989) om statligt stöd för verksamhet som förebygger och motverkar diskriminering, förordning (2002:1058) om statligt stöd för verksamhet som bistår personer som vill lämna rasistiska och andra liknande grupperingar samt anslagsposterna 10:2 ap 6 Stöd till Centrum mot rasism och 10:2 ap 7 Stöd till Quick Response. Bidragen beslutas årsvis och skall betalas ut två gånger per år. Integrationsverket skulle kunna fatta beslut om och förlägga utbetalningarna så att stödet utbetalas före 30 juni, 2007. Förslaget förutsätter en ändring av förordning (2000:216) om statsbidrag till organisationer som främja integration, eftersom detta bidrag enligt nuvarande villkor skall betalas ut kvartalsvis i förskott. Utredaren lämnar inte förslag på hur den långsiktiga handläggningen av dessa bidrag bör organiseras. Regeringen har tillsatt en särskild utredare för att se över handläggningen av vissa bidrag till föreningslivet (Ju:D). Inom ramen för den utredningen kommer förslag lämnas på var de bidrag som Integrationsverket idag betalar ut skall handläggas från och med 1 januari, 2008.

4.5.2 Integrationsfonden

Migrationsverket föreslås bli nationellt ansvarig myndighet för integrationsfonden. Fondens mål är att stödja EUs medlemsstater i deras arbete för att förbättra mottagande, utveckla introduktionsåtgärder, förbättra samhällsinformation och utbyta information. Fondens syfte gör att någon av de centrala myndigheter som är involverade i introduktionsåtgärder skulle kunna vara lämplig som ansvarig myndighet. ESF-rådet med ansvar för närliggande fonder som syftar till ökad sysselsättning samt integration och mångfald i arbetslivet skulle kunna vara en sådan lämplig myndighet. Utredaren har bedömt att Migrationsverkets upparbetade kunskap om den Europeiska flyktingfonden, kommande ansvar för återvändandefonden (som ingår i samma ramverk som integrationsfonden) och etablerade administrativa rutiner för programutformning och projektansökningar har vägt tungt med avseende på att fonden träder i kraft redan under våren 2007. Utredaren utesluter inte att ansvaret för fonden kan omprövas framöver.

4.5.3 Kompetenshöjande insatser för antidiskrimineringsverksamhet

Ombudsmannen för etnisk diskriminering har tillsammans med övriga ombudsmän och Integrationsverket i uppdrag att ta fram en plan för kompetenshöjande insatser för de lokala antidiskrimineringsbyråerna som täcker alla diskrimineringsgrunderna. Under 2006 har Integrationsverket genomfört en samverkanskonferens tillsammans med de fyra ombudsmännen och antidiskrimineringsbyråerna. I avvaktan på beslut om den nya ombudsmannamyndighetens start, uppdrag och roll och var hanteringen av ekonomiskt stöd till verksamhet som förebygger och motverkar diskriminering skall handläggas från och med 2008, föreslår utredaren att DO ges i uppdrag att genomföra en samverkanskonferens tillsammans med de andra ombudsmännen och antidiskrimineringsbyråerna under 2007.

5. Anslagskonsekvenser och personalkonsekvenser

De anslagskonsekvenser och personalkonsekvenser som redovisas i rapporten är baserade på Integrationsverkets reviderade verksamhetsplan 2006 och reviderade budget 2006. Beräkningarna skall ses som skattningar på de resurser som verksamheten omfattar med utgångspunkt i den volym som verksamheten har idag. En mer exakt beräkning behöver göras i början av 2007, uppdaterat med verkligt utfall för 2006 och utifrån aktuella prognoser kring mottagandevolymer etc.

Beräkningsförutsättningar:

1. Anslagskonsekvenserna är beräknade utifrån Integrationsverkets budgeterade personalkostnader och budgeterade verksamhetsmedel (konsultkostnader, tryckning, information och kommunikation m.m.).
2. Budgeterade personalkostnader har räknats upp med 30 % för s.k. egen OH (tid för avdelningsmöten, egen administration etc.) i enlighet med Integrationsverkets anvisningar. Integrationsverket budgeterar tid med utgångspunkt i att cirka 70 % av en årsarbetskraft läggs ned på kärnverksamheten.
3. Integrationsverkets gemensamma OH-kostnader (exkl. avdelningsvis OH) utgör nästan 35 % av de totala kostnaderna eller drygt 355 000 kronor per medarbetare, vilket är högre än genomsnittet i statsförvaltningen (Nyckeltal för OH-kostnader, ESV 2005:3). Utredaren har beräknat OH kostnaderna till genomsnittet i statsförvaltningen, men föreslår att dessa beräkningar ges möjlighet att justeras i förhållande till mottagande myndighets nyckeltal för OH.

5.1 Verksamhet som föreslås föras över till Migrationsverket

Verksamhet	Anslag (tkr)	Personal (åak)
Kommunöverenskommelser	16 400	31 åak

introduktionsplatser, bosättning, kommunersättningar, kvotflyktingar		
ROSE/AKTIV/MOTIV/BoDat a	2 200	2 åak
Integrationsfonden	650	1 åak*
OH-kostnader (avd + gem)	16 850	
Summa	36 100	34 åak

* avser Integrationsverkets nuvarande resurser för medverkan i beslut om fördelning av projektmedel från Europeiska flyktingfonden.

Utredaren föreslår att de beräknade OH-kostnaderna justeras i förhållande till Migrationsverkets nyckeltal för OH-kostnader.

5.2 Verksamhet som föreslås föras över till SCB

Verksamhet	Anslag (tkr)	Personal (åak)
STATIV	1 500	1 åak
OH-kostnader	350	
Summa	1 850	1 åak

OH-kostnaderna är beräknade enbart på budgeterade personalkostnader, eftersom Integrationsverkets budget för STATIV till lika stor del består av verksamhetsmedel som betalas till SCBs uppdragsverksamhet och får antas innehåller motsvarande OH-komponent. Utredaren föreslår att de beräknade OH-kostnaderna justeras i förhållande till SCBs nyckeltal för OH-kostnader.

Utredaren föreslår vidare att verksamheten finansieras med anslagsmedel hos SCB. Motiven till detta är att när ansvaret för uppföljning och kunskapsuppbyggnad vilar på olika myndigheter, forskningsinstitut och externa aktörer, är det angeläget att skapa stabila förutsättningar för drift, utveckling, kvalitetssäkring och förvaltning av databasen. När det är många olika beställare riskerar helhetsperspektivet gå förlorat till förmån för den enskilda aktörens mera snäva intressen. Kommunernas tillgänglighet till databasen är viktig och bör beaktas för att möjliggöra bred spridning, användande och analys.

5.3 Verksamhet som enligt förslagen inte omedelbart förs över till någon annan myndighet i sin nuvarande form

För verksamheter som föreslås avvecklas i sin nuvarande form och som istället kan komma att ligga inom ramen för andra myndigheters utökade roll och uppdrag, eller där regeringen har aviserat att man har för avsikt att återkomma med förslag till långsiktiga lösningar, bör på sikt kunna tillgodogöras resurser inom de ramar som finns idag.

Utredaren pekar på ett antal myndigheter som skulle kunna få en större roll och som därmed skulle kunna vara i behov av resursförstärkningar i

förhållande till ett eventuellt utökat uppdrag. Generell uppföljning, utvärdering och kunskapsuppbyggnad sker idag delvis genom att Integrationsverket beställer underlag från forskningsinstitut, externa aktörer m.fl. Resurser för dessa ändamål kan komma att behöva tillföras andra utpekade myndigheter.

6. Regeländringar

När regeringen har fattat beslut om vilka verksamheter som skall övergå till någon annan statlig myndighet eller avvecklas, kommer det fortsatta avvecklingsarbetet att behöva innefatta en fullständig genomgång av regelverket för att konstatera vilka regeländringar som följer av Integrationsverkets avveckling.

Utredaren vill peka på sådana regeländringar som är kopplade till de förslag som lagts i denna analys. Förslaget om att Integrationsverket betalar ut statliga bidrag för hela 2007 förutsätter att förordning (2000:216) om statsbidrag till organisationer som främjar integration ändras med avseende på villkor för utbetalning (§12).

Verksamheter som föreslås föras över till någon annan statlig myndighet förutsätter en översyn av t.ex. Migrationsverkets, Arbetsmarknadsverkets och Statistiska Centralbyråns instruktioner.

Ett förändrat ansvar för kommunersättning behöver återspeglas i förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.